

НАРОДНО СЪБРАНИЕ

Вх. No 954-01-70

Дата 13 / 09 2019 г.

ДО

Г-ЖА ЦВЕТА КАРАЯНЧЕВА

ПРЕДСЕДАТЕЛ

НА 44-ТО НАРОДНО СЪБРАНИЕ

1046

М. М. М.

Уважаема г-жо Председател,

На основание чл. 87, ал. 1 от Конституцията на Република България и чл. 76, ал. 1 от Правилника за организацията и дейността на Народното събрание внасяме Законопроект за изменение и допълнение на Закона за ветеринарномедицинската дейност.

Молим законопроектът да бъде представен за разглеждане и гласуване съгласно установения ред.

Вносител:

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
ЧЕТИРИДЕСЕТ И ЧЕТВЪРТО НАРОДНО СЪБРАНИЕ

Проект!

ЗАКОН

за изменение и допълнение на Закона за ветеринарномедицинската дейност

(обн., ДВ, бр. 87 от 1.11.2005 г., в сила от 1.05.2006 г., изм., бр. 30 от 11.04.2006 г., в сила от 12.07.2006 г., изм. и доп., бр. 31 от 14.04.2006 г., в сила от 14.04.2006 г., изм., бр. 55 от 7.07.2006 г., изм. и доп., бр. 88 от 31.10.2006 г., в сила от 31.10.2006 г., бр. 51 от 26.06.2007 г., в сила от 26.06.2007 г., бр. 84 от 19.10.2007 г., бр. 13 от 8.02.2008 г., в сила от 31.01.2008 г., изм., бр. 36 от 4.04.2008 г., бр. 100 от 21.11.2008 г., бр. 27 от 10.04.2009 г., бр. 35 от 12.05.2009 г., в сила от 12.05.2009 г., бр. 74 от 15.09.2009 г., в сила от 15.09.2009 г., бр. 95 от 1.12.2009 г., в сила от 1.12.2009 г., ... изм. бр. 24 от 22.03.2019 г., в сила от 1.01.2020 г.)

§ 1. В чл. 139, ал. 1 се правят следните изменения и допълнения:

1. В т. 7 думите „с изключение на животни, отглеждани за добив на кожи“ и запетаята преди тях се заличават.

2. Създава се т. 14а:

„14а. Отглеждането и/или развъждането и/или умъртвяването на животни с цел добив на ценни кожи;“.

§ 2. В чл. 420а, ал. 1 след цифрата „5“ се поставя запетая и се добавя „14а“.

§ 3. В § 1 от Допълнителните разпоредби се създава т. 126:

„126. „Ценни кожи“ са кожи от животни, които се отглеждат и/или развъждат с цел производство на кожи с козина и които не се използват за консумация от човека.“

ПРЕХОДНИ И ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

§ 4. В Закона за защита на животните (Обн. ДВ. бр.13 от 8 Февруари 2008г., изм. ДВ. бр.80 от 9 Октомври 2009г., изм. ДВ. бр.8 от 25 Януари 2011г., изм. ДВ. бр.92 от 22 Ноември 2011г., изм.

ДВ. бр.53 от 27 Юни 2014г., изм. и доп. ДВ. бр.34 от 3 Май 2016г., изм. ДВ. бр.58 от 18 Юли 2017г., изм. ДВ. бр.17 от 23 Февруари 2018г.) в чл. 7, ал. 2 се създава т. 18а:

„18а. Отглеждане и/или развъждане и/или умъртвяване на животни с цел добив на ценни кожи;”.

§ 5. Законът влиза в сила от 01.01.2021 г.

§ 6. До изтичане на срока по § 5 се предприемат необходимите действия по прекратяване дейността на действащите обекти за развъждане, отглеждане и умъртвяване на животни с цел добив на ценни кожи на територията на Република България.

§ 7. Считано от обнародване на закона в Държавен вестник не се допуска издаване на разрешения за експлоатация на обекти за развъждане, отглеждане и умъртвяване на животни с цел добив на ценни кожи. Висящите производства по издаване на разрешения се прекратяват.

Вносител:

МОТИВИ

към

Законопроекта за изменение и допълнение на Закона за ветеринарномедицинската дейност

1. Предмет на изготвения законопроект е въвеждането на нормативна забрана за отглеждането и/или развъждането и/или умъртвяването на животни с цел добив на ценни кожи в Република България. Посочената дейност е разрешена в Република България и по данни на Българската агенция по безопасност на храните към момента са регистрирани три ферми за добив на ценни кожи, една от които е с преустановена дейност. За 2018 г. капацитетът на фермите е бил около 130 хиляди животни (американски норки).

Проектът съдържа предложение за забрана на дейността на фермите, в които се развъждат и умъртвяват животни само заради техните кожи (напр. лисици, норки, чинчили, енотовидни кучета и др.), без да се използва месото за консумация от хората. Законопроектът не засяга използването на кожи като второстепенни продукти от месопроизводството, както и използването на кожи, добити чрез законен лов.

В тази връзка, в проекта е предвидена и легална дефиниция на понятието „Ценни кожи“, съгласно която това са кожи от животни, които се отглеждат или развъждат с цел производство на кожи с козина и които не се използват за консумация от човека. Така предложената дефиниция кореспондира в максимална степен с определението от Регламент (ЕС) № 142/2011 на Комисията от 25 февруари 2011 г.¹, който съдържа следното определение за „животни с ценна кожа“, а именно животни, които се отглеждат или развъждат с цел производство на кожухарски кожи и които не се използват за консумация от човека.

На следващо място, в Преходните и заключителни разпоредби на проекта се предлага съответно изменение и допълнение на чл. 7 от Закона за защита на животните (ЗЗЖ), което да квалифицира отглеждането, развъждането и умъртвяването на животни с цел добив на ценни кожи като проява на жестокост към животните.

¹ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/BG/TXT/PDF/?uri=CELEX:32011R0142&from=PL>

Проектът предвижда отлагане на влизането в сила на забраната до 01.01.2021 г. Целта е да се даде достатъчен срок на засегнатите лица да реструктурират дейността си и да се съобразят с нормативните изменения.

2. Мотивите, обосновавали предложението за нормативна забрана на добива на ценни кожи, са следните:

2.1. Хуманно отношение към животните

2.1.1. На първо място, основният аргумент за въвеждане на забраната е свързан с необходимостта държавата ни да продължи да провежда последователна политика за хуманно отношение към животните и ограничаване на случаите на жестокост в унисон с най-добрите европейски практики. Следва да се отбележи, че българското законодателство вече е възприело като неприемливи част от практиките за добив на кожи, като с разпоредбата на чл. 139, ал. 1, т. 14 от ЗВМД е забранен добивът, внасянето и изнасянето на кожи от кучета и котки. С посочената разпоредба е въведена една безспорно правилна и хуманна забрана, но тази норма поставя на дневен ред принципния въпрос какви са причините нормативната уредба да защитава само част от видовете, от които теоретично могат да се добиват кожи. **На практика няма разлика в мотивите, които обосновават забраната за добив на кожи от кучета и котки и забраната за добив на ценни кожи от други диви животински видове. Предвид посоченото, действащото ни законодателство се явява непоследователно и необосновано. Нещо повече, със ЗВМД е въведена забрана не само по отношение на добив на кожи от кучета и котки, но и внос и износ на такива кожи, което ясно показва моралната оценка на законодателя.**

2.1.2. Животинските видове, отглеждани в Република България за добив на ценни кожи, са де факто и де юре диви животни. Независимо, че са родени и отгледани в клетки, те притежават инстинкти на диви животни, тъй като не са одомашнени.

Съобразно легалната дефиниция, съдържаща се в § 1, т. 6 от Допълнителната разпоредба на ЗЗЖ, "Диво животно" е всяко живо гръбначно същество, различно от човека, включително свободно живеещите, с изключение на домашните породи кучета, котки, коне, магарета, крави, овце, кози, свине, гъски, патици, кокошки, пуйки и други. Видно от посочената дефиниция, не е налице правен спор, че съобразно действащото законодателство отглежданите норки се явяват диви животни. Този вид животни не попада по никакъв начин към породите, селектирани за домашно отглеждане и визирани в ЗЗЖ.

Предвид изложеното, независимо от това дали се полагат усилия за хуманно отглеждане, поставянето на диви животни в тесни клетки е невъзможно да задоволи етологичните им нужди. Техническият доклад на Научния комитет за здравето и благосъстоянието на животните към Генерална дирекция по здравеопазване и защита на потребителите към Европейската Комисия² посочва, че типичните клетки за норки и лисици във ферми за кожи не успяват да осигурят задоволяване на важни нужди на животните. Докладът критикува липсата на стимули и възможности за физически движения и невъзможността за проявяване на специфични за видовете дейности, като катерене, плуване (при норките) или копаене (при лисиците). Следва да се отбележи, че няма данни в кожарската индустрия да е разработена система за ферми, която задоволява описаните по-горе нужди на лисици и норки. В Доклада се разглежда подробно и степента, до която видовете, използвани за производство на кожа, могат да бъдат считани за опитомени. Заключение е, че тези видове, в сравнение с други животни, са били подложени на сравнително малък активен подбор, освен по отношение на характеристиките на козината. По този начин е прилагано ограничено количество селекция за изменчивост и адаптивност към затворени среди. Авторите на Доклада посочват още, че най-важният аспект на опитомяването от гледна точка на благосъстоянието на животните, е уникалната способност на опитомените видове да взаимодействат с хората по положителен начин. Подобно нещо не се наблюдава при отглеждането на норки за добив на кожи. Норките имат поведение на диво животно, което реагира агресивно на присъствието на хора поради стрес, уплаха и невъзприемане на общуването с човешкия вид. Норките могат да бъдат заловени само с предпазни средства, за да се защити човек от ухапвания и наранявания. Това поведение не се отличава по нищо от поведението на вида в дивата природа. В този смисъл, не са налице основания да се твърди, че има достатъчна степен опитомяване на вида и че животните се чувстват спокойно в тесни клетки.

Масово използваните, включително и в България, системи във фермите за добив на кожи противоречат на чл. 17 от ЗЗЖ, който изисква да не бъде ограничавано движението на животните по начин, който им причинява болка, страдание или силен страх, както и въвежда задължение за собствениците на животни да осигуряват място, съответстващо на физиологическите и поведенчески особености на животните и пространство за движение и почивка.

² *The Welfare of Animals Kept for Fur Production - Report of the Scientific Committee on Animal Health and Animal Welfare (EC) – December 2001*

Нормативната уредба, регламентираща животновъдните обекти, е несъвършена и допуска практики на отглеждане на животните за кожи в изключително неблагоприятни условия. Същевременно липсва стимул за собствениците на фермите да въвеждат подобрения, които за тях ще бъдат единствено разход.

Не може да има съмнение, че отглеждането в клетки е жестоко отношение към животните. Например във фермите за норки площта на клетките е 2250 кв. см³. Числото на пръв поглед изглежда голямо, но всъщност е равно на 0,225 кв. м. **или площта на 4 листа с формат А4**. Естествените местообитания на вида са повърхностни течащи и стоящи води и крайречни гори, като индивидуалната територия на едно животно е с дължина няколко километра. Изследванията показват, че затворени в клетки, норките развиват физиологически и поведенчески разстройства, включително масово се самонараняват. Броят на животните, които дъвчат козината си и се самонараняват, в някои от все още съществуващите ферми в Швеция и Нидерландия достига 60%.

В протокол от рутинна проверка на фермата за норки до с. Маджерито през 2017 г. от БАБХ се посочва, че месечната смъртност е „между 0,5 и 1%“. С други думи, условията на отглеждане във фермата са такива, че при настоящия капацитет ежемесечно умират между 600 и 1200 животни.

Жестокото отношение към тези животни има съществен, икономически ефект върху цялото българско общество, тъй като уврежда обществения морал и намалява уважението към правата на индивида. В подкрепа на това заключение, Световната търговска организация (СТО) е приела, че хуманното отношение към животните е въпрос на „обществен морал“ и съответно страните членки на СТО имат право да въвеждат регулации, касаещи правата на животните, които целят постигането на определени обществено значими политики.

2.1.3. Необходимо е да се отчитат и изключително жестоките практики на умъртвяване на животните за добив на кожи. Кожарската индустрия изисква кожата да не са наранени, поради което животните се умъртвяват по нехуманни методи като газови камери, токов удар и удавяне. Нерядко животните не са умъртвени, а само зашеметени, когато се пристъпва към отстраняване на кожата им. За умъртвяване на норки, които са основно отглежданите животни за кожи, се ползва газ – въглероден диоксид (CO₂) или въглероден оксид (CO). Най-често във фермите се използва мобилен

³ Решение РД11-1809/30.08.2017 на БАБХ за предоставяне на достъп до обществена информация. Стр. 3, параграф 9.2.

газов агрегат за умъртвяване, който се придвижва покрай клетките на животните, като избраните се изваждат от клетката и се поставят в камерата едно след друго. Между 30 и 100 норки могат да бъдат поставени в камерата в зависимост от капацитета ѝ. Основни недостатъци на този метод, които поражда опасения за хуманното отношение към животните, са:

- Пренаселване на камерата и натрупване на животните на купчини – забавяне настъпването на смъртта и стрес, а понякога смърт от задушаване;

- Силен стрес от забавеното настъпване на смъртта и стрес за околните животни – и норките, които се убиват, и тези, останали в клетките си, често вокализират, което подсказва, че процесът предизвиква стрес и за двете групи;

- Силно дразнещ ефект на CO₂ за норките – предизвиква реакции на кашлица, кихане, ритане и подскоци с цел бягство. Научните доклади сочат, че при поставяне на животните в камера, съдържаща висока концентрация на CO₂ (над 50%), най-малко 10-15 секунди ще изпитват болка в лигавицата на горните дихателни пътища преди загубата на съзнание, което е сериозен проблем, противоречащ на принципите за хуманно умъртвяване на животните без страдание.⁴

2.1.4. Предложената забрана се обосновава и от аргументите срещу отглеждането и убиването на животни за цел, която не задоволява съществени човешки нужди. Принципът, че дадено животно не трябва да бъде убито без основателна причина, независимо от метода за убиване, отразява достиженията на Европейския съюз, който признава животните за съзнателни същества⁵. В съвременното общество са основно моден аксесоар и вече не покриват първоначалната си практическа функция за защита от студ. По-голямата част от кожите, които се произвеждат днес, се използват под формата на декоративни яки или козина за обшивки на обувки или якета, а традиционното кожено палто е единствено специфичен луксозен артикул. С напредъка на технологиите модната функция на кожите отдавна е заменена от синтетични материали, които често са почти неразличими от истински ценни кожи. Производството на модни аксесоари не може да бъде определено като съществена човешка нужда и не оправдава отглеждането и умъртвяването на животни, още повече когато методите на отглеждане и умъртвяване причиняват големи страдания.

⁴ Център за оценка на риска по хранителната верига. Научно становище за отглеждането на американска норка в България, 2017 г.

⁵ Съгласно Договора от Лисабон за изменение на Договора за Европейския съюз и на Договора за създаване на Европейската общност

С оглед на тези етични аргументи вече 12 европейски държави са въвели пълни забрана за подобни животновъдни обекти – Обединеното кралство, Норвегия, Белгия, Холандия, Люксембург, Австрия, Чешката република, Словения, Хърватия, Сърбия, Босна и Херцеговина и Северна Македония. Страни като Германия и Швейцария възприемат друг подход: не забраняват пряко дейността на фермите, но въвеждат много високи изисквания за отглеждане на животните, което прави бизнеса нерентабилен. В Дания е забранено отглеждането на лисици за кожи. В Швеция фермите за чинчили и лисици са забранени.⁶ В Обединеното кралство – първата страна, въвела забрана на фермите за кожи, регулациите отиват още по-далеч и към настоящия момент там се разглежда предложение за забрана и на вноса на кожи⁷.

Все повече световни и местни дизайнери и търговци се отказват от използването на кожи в своята дейност. Списъкът на модни брандове вече наброява над 1020. Сред тях са марки като Lacoste, Prada, Zara, Armani, Versace, Furla, Gucci, Hugo Boss, Lee Cooper, Mango, H&M, Bershka и още стотици представители на индустрията. През февруари 2019 г. британската верига модни магазини Selfridges с оборот 1,75 млрд. паунда официално се отказа от търговия с ценни и екзотични кожи. Всичко посочено води до обоснования извод, че се наблюдава трайна тенденция на отказ от използването на естествени кожи и този вид стопанска дейност се очертава като нерентабилна и най-вече с лош имидж.

В България, през март 2018 г. бе създадена Гражданска инициатива за забрана добива на ценни кожи, която събра над 51 хиляди подписа на граждани в подкрепа на искането за затваряне на фермите за добив на кожи, поради главно етични съображения. Подписите и искането на Националната гражданска инициатива бяха внесени в Народното събрание на 22.06.2018 г. Според проучване, проведено от Института за социални изследвания и маркетинг МБМД и публикувано през септември 2018 г., 65,6% от гражданите в България подкрепят приемането на забрана на фермите за кожи, а 75% не оправдават отглеждането и убиването на животни единствено заради кожата им.⁸

2.2. Рискове, свързани с експлоатацията на фермите за ценни кожи

⁶ Забраните на фермите за ценни кожи в Европа и по света <https://www.furfreealliance.com/fur-bans/>

⁷ Виж House of Commons, Environment, food and rural affairs committee. „Fur trade in the UK“. 22 July 2018. <https://publications.parliament.uk/pa/cm201719/cmselect/cmenvfru/823/823.pdf>

⁸ Национално представително изследване от Института за социални изследвания и маркетинг (МБМД) юни 2018 г. http://www.four-paws.bg/files/Bulgaria/Document/2018_09_03_Bulgaria_Fur_Survey_Media.pdf

Съществуването на ферми за ценни кожи, особено тези, в които се отглеждат неместни видове – хищни бозайници (каквато е Американската норка), е свързано с рискове за здравето на хората и за биологичното разнообразие и със замърсяване на околната среда.

2.2.1. В Научно становище на Центъра за оценка на риска по хранителната верига⁹, публикувано на 26.09.2017 г. се анализира рискът от отглеждането на един от основно отглежданите видове за ценни кожи, а именно Американската норка. В него се разглежда влиянието върху здравето на хората, околната среда и климатичните промени, биологичното разнообразие, възможностите за пренасяне на зарази върху дивите и други селскостопански животни, както и върху благосъстоянието и здравето на отглежданите животни. Съгласно становището научната литература изобилства от съобщения, които показват широката палитра от заразни, инвазивни и зоонозни заболявания на вида Американска норка и много голямото им здравно значение както за здравеопазването на вида и другите диви или продуктивни животни, така и при риска за общественото здраве. Някои по-често срещани заболявания при норките са: Туберкулоза, Антракс, Гана, Бутолизъм, Инфлуенца, Нюкясълска болест, Болест на Ауески, TSEs и др.

Съгласно разпоредбата на чл. 139, ал. 1, т. 1 от ЗВМД се забранява **отглеждането**, придвижването или транспортирането на животни, на които не е извършена официална идентификация, и на животни, на които не са изпълнени мерките, предвидени в програмата за профилактика, надзор, контрол и ликвидиране на болести по животните и зоонози. **Няма данни до този момент по отношение на норките, отглеждани във фермите за добив на кожи, да е направена програма за заразните заболявания.**

2.2.2. Американската норка е заплаха за биоразнообразието в природата на България. Във фермите за ценни кожи у нас се отглеждат стотици хиляди животни от вида Американска норка (*Neovison vison*). Тя е в списъка със 100-те най-опасни инвазивни вида в Европа¹⁰, както и в списъците на приоритетните инвазивни чужди видове за България и за Югоизточна Европа (проект ESENIAS-TOOLS)¹¹. Американската норка е изключително силен и агресивен хищник, който бързо се размножава и измества популациите на силно застрашената Европейска норка, както и

⁹ Научно становище за оценка на риска чрез анализ на информация, свързана с отглеждането на Американска норка за ценни кожи в животновъдни обекти на територията на Р. България – публикувано на 26 септември 2017 г. – ЦОРХВ

¹⁰ *Delivering Alien Invasive Species Inventories for Europe - 100 of The Worst*

¹¹ *ESENIAS - East and South European Network for Invasive Alien Species - ESENIAS-TOOLS*

на други животни от семейство Порови, тъй като им отнема територии и се конкурира с тях за храна и подслон. Американската норка е инвазивен неместен вид бозайник със силно отрицателно въздействие върху местната фауна в Европа, който засяга отрицателно поне 47 местни вида - водолубивите птици около сладководните водоеми, морските птици, дребните бозайници. Независимо, че Американската норка може да бъде застрашена от по-големи хищници, естествени врагове в дивата природа, няма преки научни доказателства, че оцеляването ѝ в дивата природа на България е невъзможно или трудно. Още повече е необходимо да се отчита и разположението на фермите за кожи и реалното наличие в региона на други хищници.

По данни от научна статия на д-р Йордан Кошев от ИБЕИ - БАН, за периода 01.08.2017 г. – 11.03.2019 г. в близост до най-голямата ферма за норки в района на с. Маджерито (обл. Стара Загора) има 54 записа за 108 избягали норки, като за 48 норки се счита, че са сигурни случаи. 27 са норките, установени в дивата природа, вкл. 2 случая в защитена зона Натура 2000, което поставя под риск видовете в защитената зона. (Koshev Y. In press. Occurrence of the American Mink *Neovison vison* (Mammalia: Carnivora: Mustelidae) in Bulgaria. *Acta Zoologica Bulgarica*)

Като страна по Конвенцията за опазване на дивата европейска флора и фауна и естествените местообитания, одобрена с Решение 82/72/ЕИО на Съвета, Европейският съюз и респективно **България, е поела ангажимент да вземе всички подходящи мерки, за да се гарантира запазването на естествените местообитания на видовете от дивата флора и фауна.**¹²

Наред с посоченото съществуват редица сигнали за наранени и умъртвени домашни животни на стопани, живеещи в близките до фермите села. Местното население е подложено на зловонни миризми от фермите, на постоянни набези от избягали животни, както и от риск за замърсяване и заразни заболявания.

2.2.3. Налице са данни, че във фермите за кожи животните се изхранват основно с отпадъци от птицеферми. Тези биологични отпадъци, ако не бъдат използвани за храна на животните, се изгарят и се превръщат в трупно брашно. Следва обаче да бъде ясно, че регистрираните ферми за кожи са само две, докато броят на птицефермите и птиците в тях е многократно по-голям. Видно от публично достъпни статистически данни от Министерство на земеделието, храните и горите¹³ закланите бройлери през 2017 г. са 46,6 млн. броя. Обективно е невъзможно животните от две ферми за кожи да

¹² Регламент (ЕС) №1143/2014 на Европейския парламент и на Съвета от 22.10.2014

¹³ http://www.mzh.government.bg/media/filer_public/2018/06/28/ra338-publicationpoultry_2017.pdf

изяждат остатъците от индустрията по отглеждане на птици за храна. В същото време, подобно решение повдига етични въпроси: **морално оправдано ли е да се причинява страдание на едни животни, само защото могат да служат за унищожаване на отпадъци и по каква логика използването на норки за оползотворяване на отпадъците на месната индустрия се счита за приемливо, а използването на кучета, котки или други хищници – не.**

Не следва да се пропуска и обстоятелството, че производството на ценни кожи от своя страна генерира голям обем животински отпадък, който също следва да бъде унищожаван по нормативно определен ред и при отделяне на финансов ресурс.

Разкриването на случай със загробване на огромни количества трупове на норки (над 100 тона) в района на мина край сливенското село Боров дол, през юли 2019 г., повдига много основателни въпроси за потенциалните опасности, които фермите за ценни кожи представляват за околната среда, човешкото здраве и живот посредством замърсяванията на почвите, подпочвените води и въздуха.

Наред с посоченото, хилядите животни, натъпкани в клетки във фермите за кожи, произвеждат огромно количество оборски тор от хищници. Отпадъците от фермите причиняват навлизането на опасни замърсители в подпочвените води и водните пътища. Високото съдържание на азот и други хранителни вещества при оттичането на оборския тор води до образуването на мъртви зони във водоемите в близост до фермите, където свръхрастежът на водорасли изразходва целия кислород, необходим за оцеляването на водните обитатели.¹⁴

2.2.4. Според становище на МОСВ 02-00-82/11.09.2018 г. към Парламентарната комисия по земеделие и храни, изпратено относно разглеждане на предложението на Национална гражданска инициатива „За забрана на отглеждането, умъртвяването и търговията с животни с цел добив на ценни кожи на територията на Република България“, Министерството на околната среда и водите препоръчва „въвеждане на стриктна регулация и ограничения за отглеждане на животни за ценни кожи (...). При утвърждаване на подобно решение следва да се вземат предвид фактите, свързани с доказани рискове за здравето на хората, биологичното разнообразие,

¹⁴ *The impacts of the mink industry on freshwater lakes in Nova Scotia (2011) A study by the David Suzuki Foundation.*
<https://www.furfreealliance.com/wp-content/uploads/2018/02/2011-Mink-Industry-and-Lakes-in-Nova-Scotia.pdf>

степеня на замърсяване, икономическите ползи и хуманната страна на въпроса.“

До момента специфична регулация не е въведена, адекватни мерки за защита на хората и природата не са предприети.

В заключение и с оглед всички изложени аргументи, намираме, че са налице основания за въвеждане на забрана за добив на ценни кожи на територията на Република България. Подобна нормативна стъпка ще нареди Република България сред прогресивните и цивилизовани държави, които насърчават и подкрепят стопанска дейност, основана на хуманни и устойчиви практики. Българското общество сигнализира ясно, че не желае да подкрепя жестокото отношение към животните. Вярваме, че животновъдни обекти, които крият дори и потенциален риск за здравето на хората и които засягат околната среда, не следва да съществуват на територията на България.

Вносител:

Предварителна оценка на въздействието

на Законопроекта за изменение и допълнение на Закона за ветеринарномедицинската дейност

I. Основания за законодателната инициатива

На първо място, законодателната инициатива цели да осигури приложение на последователна законодателна политика в разпоредбите на ЗВМД. Както е посочено подробно в мотивите към проекта, действащата нормативна уредба съдържа забрана за добив, внос и износ на кожи от кучета и котки. Обществените отношения, свързани с хуманно отношение към животните и със забрана на жестоки практики по отглеждане и умъртвяване на животни, са приложими към всички животински видове, а не са само към такива, които традиционно се отглеждат като домашни любимци.

Добивът на ценни кожи не задоволява съществени човешки нужди. Кожите се използват единствено като моден аксесоар. Налице е трайна тенденция на отказ от използването на ценни кожи, както поради етични причини, така и поради рисковете, които това производство крие за здравето на хората, за околната среда и дивата природа.

Наличието на множество качествени, изкуствени заместители на естествените кожи практически обезсмисля икономически толерирането на подобна стопанска дейност. Към момента вече 12 европейски държави са наложили пълни забрани за функциониране на ферми за добив на ценни кожи на териториите си. Значителна част от световната модна индустрия се отказва да ползва ценни кожи.

Считаме, че в Република България е необходимо да се отчитат добрите европейски практики и страната ни може да се присъедини към семейството на държави, които не толерират нехуманни производства. Посоченото ще допринесе както за по-висок имидж на държавата ни, така и ще предостави възможност за навлизане на нови пазари, които търсят и на които се предлагат стоки, несвързани с жестоко отношение към животни. Ясно очертана е тенденцията да намалява търсенето на